

„Szövetkezés”

rendkívüli kiadása.

Szántás-vetés idején.

Valahára megérkezett a régen várt tavaszi napfény. Az emberek arca derüsebb a meleg napsugárban. A báránycák vidám szökdecselésében gyönyörködik a zöldelő réten, a tavaszi verőfényben sűtkérező bojtár-gyermekek. A természet csodás isteni ereje varázsol meg mindenkit s egy pillanatra felejtí a gazdasági válságot, a konverziót és mindent, csak azt érzi, hogy az Isten-től alkotott nagy-mindenség csodás és örök.

Különösen a földmivelő gazda-ember várja a tavaszi napsugár erejét, azért különösen, hogy kiszabaduljon abból az egyhangu, részben tétlenségre kényszerített kalltkai életből, amivel a hosszú tél zárta körül. Odakint már a pacsirta dallal várja, a barázda billegető mint jó pajtás kíséri s amikor az „Uram segélj” után nekiakasztja az ekéjét az első barázdának, meg van győződve arról, hogy az Isten nevével kezdett, becsülettel, kitartással végzett munkát Isten áldása fogja kísé-
ni.

Valamikor réges-régen minden szövetkezet az indulásnál az első barázdát Isten nevével, az Ő segítségül hívásával kezdte meg, s mégis egyes szövetkezeteink mai állapota az Isten áldásának a hiányát mutatják, míg mások áldással gazdagon szolgálnak úgy a tagok, mint a község művelődési és gazdasági előhaladását.

Próbáljuk megvizsgálni, hogy mi okozza ezt az eltolódást, amikor egy és ugyanaz az intézmény, ugyanolyan célokkal nem tud kellő eredményt elérni. — A feleletet gyorsan megkapjuk, ha egy gyenge forgalmu

szövetkezetnél érdeklődünk: »Nem pártolják a tagok, nem járnak ide vásárolni«. — Az ember nem tudja, nem akarja, nem hiheti el azt, hogy valaki ne járjon a saját maga, vagy apja által létesített szövetkezetbe, hanem másnak, idegen boltba hordja a pénzét, ami ott egy magánember tulajdonában halomszámra emelkedhetik, de az sem ő, sem gyermekei, sem a közjavát soha nem fogja szolgálni. Ez éppen olyan eset,

mintha tavasszal valaki nem a saját földjébe akasztja az ekéjét, hanem a szomszédéba; azt kapálja, abból irtja a gyomot és várja, hogy a saját földje teremjen.

Ha valakinek rossz a földje, ugye azt nem hagyja parlagon, hanem szántja, boronálja, trágyázza, verejtékes munkával termővé teszi, hogy a kitarással végzett munkát kövesse Isten áldása. A mi szövetkezeti tagjainknak is meg kell változtatni gyökeresen eddigi szövetkezeti magatartásukat. **Ha a szövetkezet talaja kavicsos, gyomos, azt egyesült erővel, kitartó munkával meg kell javítsuk,** bőtermővé kell tegyük, mert az Isten nevével becsülettel végzett munkának az áldása akkor nem fog elmaradni. Különösen ott, ahol ma a szövetkezet nem pártolása, a forgalom hiánya miatt kétséges a szövetkezet további fennmaradása, **össze kell fogni minden erőt, mert 150—200 tagnak kizárólagos szövetkezeti vásárlása biztosítja annak a szövetkezetnek fennmaradását, amely a jövőben gyermekeiknek is jólétet, gazdasági függetlenséget fog jelenteni.**

Érdemes erről is gondolkozni ilyenkor szántás-vetés idején. Fekete Gy.

„Az egész világot bejártam,
A szövetkezet párját nem találtam.”

A „Szövetkezés rendkívüli kiadása” legközelebbi száma július 6-án jelenik meg, a nemzetközi szövetkezeti ünnep alkalmával.

Minden öntudatos ember, csak a szövetkezetben vásárol.

Mi a szövetkezet?

Kérdések és feleletek.

(Folytatása és vége.)

Van-e a fogyasztási szövetkezeteknek gazdasági előnye?

A fogyasztási szövetkezetek gazdasági előnye már azon tényből is nyilvánvaló, hogy egyesült erővel, pénzeik összetétele (üzletrész-alaptőke) által azért szervezkednek, hogy közös szükségleteiket otthon a faluban minden nagyobb fáradság nélkül beszerezhessék és ne legyenek kiszolgáltatva egy-két kereskedő kénye-kedvének, akik rendszeresen saját erszényük javára szabják az árakat.

Van-e a fogyasztási szövetkezeti boltoknak ármérséklő hatása?

A "fogyasztási szövetkezeti bolt mindenütt — falun és városon — ármérséklést (árlenyomást) tud elérni.

A melyik faluban csak egy bolt (kereskedés) van, az tetszés szerinti áron — lehetőleg minél drágábban — adja az árukat, mert nincs más hely a honnan vásároljanak s a mint mondani szokták, »ő uralja a helyzetet«.

De mihelyt szövetkezeti bolt van, nem uralkodhatik egy boltos a falu népén, mert a szövetkezetben a rendszer napi forgalmi áránál magasabban semmitsem árulnak s így a faluban levő boltos is kénytelen ahhoz alkalmazkodni.

Kellő felügyelet mellett megbukhatik-e a szövetkezet?

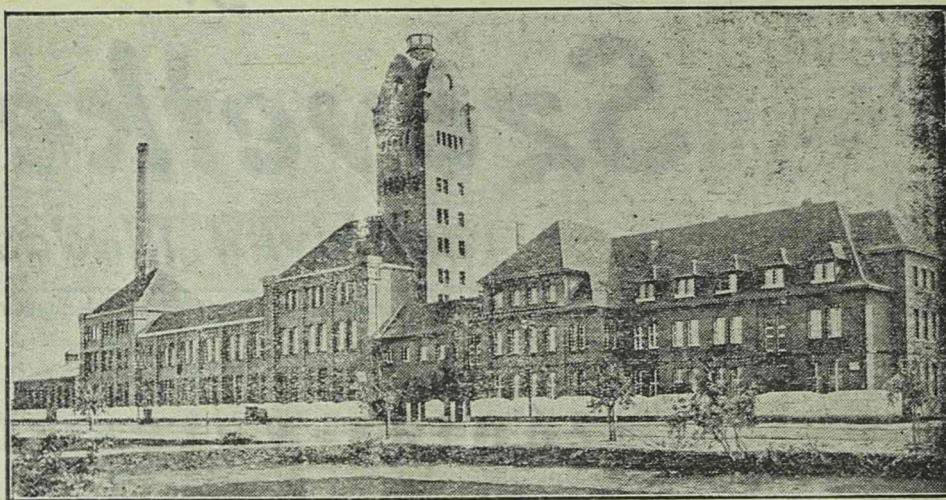
Ha a szövetkezet igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjai szoros felügyeletet gyakorolnak a szövetkezeti élet minden megnyilvánulása felett, a szövetkezet meg nem bukhatik, mertha a tagok részvétlensége, rosszakarata, nem pártolása miatt a szövetkezet üzletmenete rossz, a célnak meg nem felelő, akkor a »Hangya« központ a szövetkezet felszámolását a maga idejében ajánlja, a mikor is mindenki visszakapja az üzletrészre befizetett pénzét. Így tehát a fogyasztási szövetkezetnél rendszerint senkit károsodás nem ér.

Ki választja az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait?

Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjait a fogyasztási szövetkezet üzletrészes tagjai választják a közgyűlésen a tagok közül.

Mire kell főleg vigyázni ezek választásánál?

Ugy az igazgatósági, mint a felügyelő bizottsági tagok választásánál

Szövetkezeti szappangyár Düsseldorfban (Németország).

arra kell vigyázni, hogy általában a közügy s így a szövetkezet ügye iránt is állandó érdeklődéssel, figyelemmel viseltető értelmes, okos embereket válasszanak, kik nemcsak a címre és hivatalra tekintenek, hanem a rájuk váró kötelességek teljesítésére, akik a közügyért önzetlenül szoktak dolgozni.

Mi az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok kötelessége?

Az igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok kötelességét a »Hangya« fogyasztási szövetkezetek alapszabálya részletesen leírja és az »Ügyrend« keretében a »Központ« megküldi minden szövetkezetnek. Ezért itt általában csak annyit szükséges figyelembe tartanunk, hogy legfőbb kötelessége: a szövetkezet ügymenetének pontos ellenőrzése és irányítása.

Ha megalakult és megindult egy fogyasztási szövetkezet, mire kell vigyázni?

Ha megalakult és megindult egy fogyasztási szövetkezet, a forgalom jó menetelén kívül vigyázni kell, illetve figyelemmel kell lenni a szövetkezet külső és belső ellenségeire.

Kik a külső ellenségek?

Külső ellenségek az olyanok, a kik saját kenyerüket és megélhetésüket, helyesebben mondva, jólétüket s így nyereszkesedésüket veszélyben látják azáltal, hogy a falu népe is a maga anyagi előnye biztosításáért, boldogulhatásáért szervezkedik. Ezek mindenféle lekicsinyítő és valótlan dolgot ráfognak a szövetkezetekre és azok vezetőire. Az értelmes és öntudatos szövetkezeti tag az ilyenekre vagy nem hallgat, vagy a fogy. szövetkezet becsületos törekvését és célját kivédi.

Kik a belső ellenségek?

A belső ellenségek a faluból vagy éppen sokszor a szövetkezet tagjai közül kerülnek ki. Rendszerint azok közül, a kik egy vagy más dologban sértve érzik magukat; haragusznak egyik vagy másik szövetkezeti vezetőre; esetleg nem jutottak vezető szerephez vagy nem feleltek meg megbízatásuknak s le kellett őket mondani stb. Az ilyenek aztán haragjukat, bosszus, érzéseiket a szövetkezetben akarják kitölteni; hibát keresnek, akadékoskodnak, gáncoskodnak, a tagok között kedvetlenséget, elkeseredést szítanak. Az ilyenekkel szemben a szövetkezet közérdeket szolgáló jelentőségét be kell bizonyítani s a belső ellenségek rossz szándékát kimutatni.

Ezeket a belső ellenségeket nem szabad lekicsinyelni, könnyen hagyni, hogy »csak beszéljenek«, mert igen sokszor alattomos munkájoknak eredménye egy-egy szövetkezet tönkremenetele. Azonnal meg kell cáfolni rosszindulatu állításait a nyilvánosság előtt.

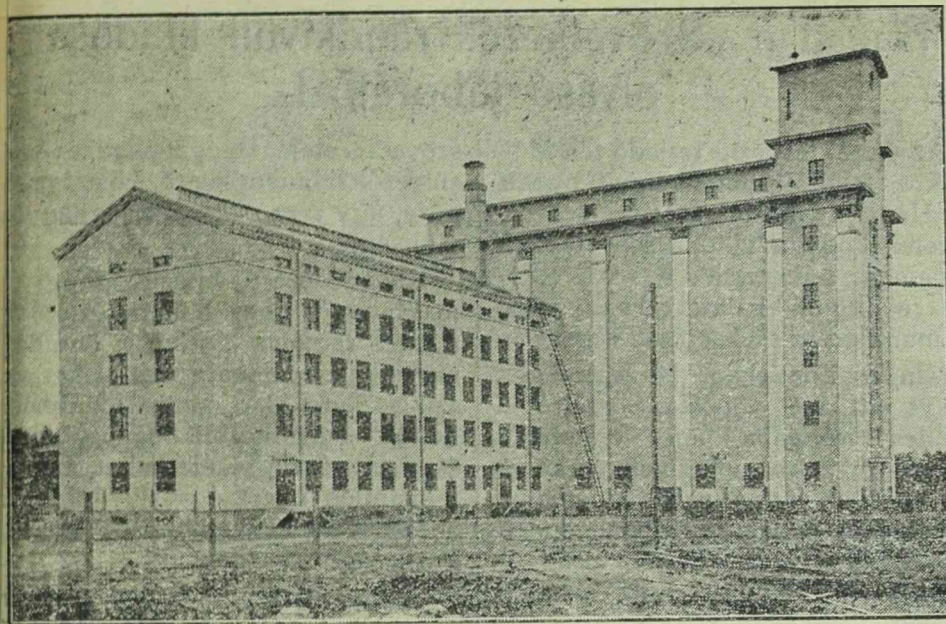
Milyen feltétel mellett működhetik jól és eredményesen egy fogyasztási szövetkezet?

Egy fogyasztási szövetkezet csak a következő feltételek mellett működhetik jól és eredményesen:

1.) Ha megbízható és lelkiismeretes boltkezelője van, aki valóban a szövetkezet érdekéért munkálkodik.

2.) Ha olyan pontos ügyvezető ig. elnöke és könyvelője van, a kik mindennap belátogatnak a boltba és a szövetkezet ügymenete felett (napi bevételek, pénztári átvételek, árurendelés) felügyeletet gyakorolnak s erről az igazgatóságnak minden hónapban beszámolnak.

3.) Ha a szövetkezet minden üzletrészes tagjában megvan az a szövetkezeti öntudat, hogy a szövet-

Finnországi szövetkezeti műmalom.

ezet mindannyiuké, tehát azt párolniok kell, főleg készpénzzel való vásárlással, mert a hitel (kontó) a szövetkezet forgalmát rontja és magát az intézményt tönkreteszi.

4.) Ha a szövetkezet vezetői és tagjai kölcsönös türelemmel, tisztelettel és jóindulattal viseltetnek egymás iránt, s a szövetkezet érdekelben közös megértéssel dolgoznak.

5.) Ha a »Hangya« Központ irányításait, utasításait mindig figyelembe veszik és e szerint járnak el.

Miért annyira szükséges a »Hangya« Központ?

Ha már azt látjuk egy családban, hogy a szülők fegyelme, tanácsa, irányítása tartja össze a szép és rendes családi életet, gondoljuk el, hogy mi lenne az Erdélyben lévő 350 önkéntes szövetkezettel, ha ez a nagy család szétszórva, magára hagyatva kellene éljen? A legtöbbje megsemmisülne, feloszlana. De mert van szülő — édes anya —, a ki szeretettel, jóindulattal tanáccsal, kölcsönös pénzzel támogatja, a támadásokkal szemben védi az ő gyermekeit, a önkéntes szövetkezeteket, a hála és kötelességérzet hozza magával, hogy a »Hangya« Központot támogatunk, erősíteniük kell, mert együttes erővel közelebb jutunk mindnyájan a célhoz.

A »Hangya« Központtal éppen olyan viszonyban vannak a szövetkezetek, mint amilyen viszonyban állanak a vidéki szövetkezetek tagjaikkal. Tehát a »Hangya« Központ is a szövetkezetek tulajdona és azt a szövetkezetek által választott igazgatóság vezeti és irányítja, míg a felügyelő bizottság a felügyeletet és az ellenőrzést gyakorolja.

Külföldön (más országokban) vannak-e szövetkezetek?

A mint már említettük, az első fogyasztási szövetkezet Angolországban alakult meg, ott ma is virágzó szövetkezeti élet van. De Európa csaknem minden országában élénk szövetkezeti élet van, így Németország — Franciaország — Olaszország — Svéd — Norvégországban, Dániában, Svájcban, Magyarországon és Bulgáriában.

A különböző országokban lévő szövetkezetek között van-e valami kapcsolat?

Már a »szövetkezés« szó jelentése, fogalma azon gondolat megvalósítását hozza magával, hogy ne csak ugyanazon egy ország keretében levő szövetkezetek, hanem a különböző országok szövetkezetei is lépjenek szövetségre egymással.

Ez a gondolat meg is van valósulva, mert a különböző országok szövetkezetei együtt megalakították a »világ szövetkezeteinek nemzetközi szövetségét«, mely lankadatlanul küzd a szövetkezeti eszme terjedéséért s ezen célból felváltva a különböző országokban időnként szövetkezeti kiállítással egybekötött kongresszusokat (nagy-gyűlés) tart.

Egy ilyen nagy-gyűlés határozta meg egy »szövetkezeti nap« tartását, hogy minden országban, a hol szövetkezet van, minden évben **július 6-ikát, mint szövetkezeti napot ünnepeljék meg.** Ennek az a célja, hogy ezáltal is erősödjék és terjedjen a szövetkezés gondolata s minden ország népe értse meg a szövetkezésben rejülő embertestvériség jelentőségét, hogy ne gyűlölködéssel, féltékenységgel tekintsünk egymásra, hanem testvéri szeretettel.

Ezekben megismerve a fogy. szövetkezeti élet lényegét, szükségességét, mi a kötelességünk?

Ezekben megismerve a fogyasztási szövetkezetek szükségességét, lényegét, minden öntudatos embernek, férfiaknak és nőknek, ifjunak és öregnek saját maga és faja iránti fő kötelessége arra törekedni, hogy falujokban fogyasztási szövetkezetet szervezzenek. A hol pedig megvan, ott szívesen, lélekkel, egyetértéssel tömörüljenek mellette, pártolják, **E** nehéz időkben a szövetkezés testvéri érzésével segítsenek egymás terhére hordozni, hogy valósággal betöltve a Krisztus törvényét, megállhassunk, fennmaradhassunk nemzedékről — nemzedékre. **Amen.**

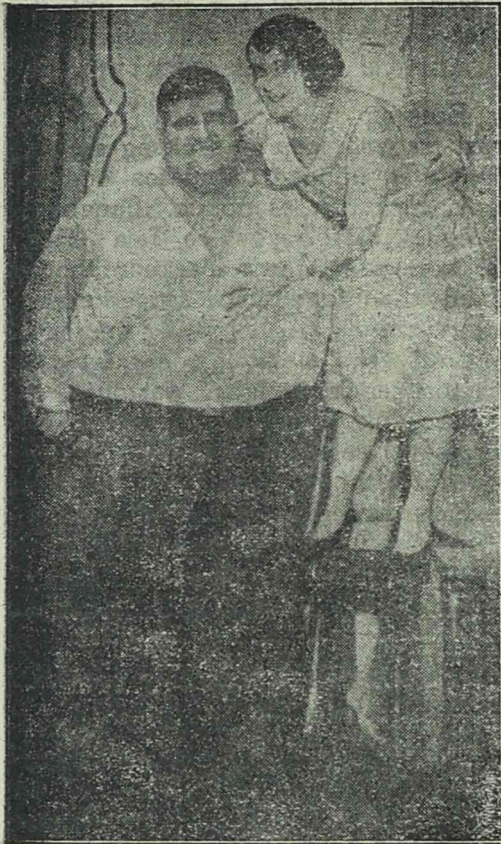
A »Titanic« pusztulásának 20-ik évfordulója.

Az egész világot megrendítette most 20 éve az a hír, hogy a 45 ezer tonnás óriáshajó, a »Titanic« 1632 emberrel elsüllyedt. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a hajó egy uszó jégheggyel ütközött össze, ami olyan hatalmas léket hasított a hajó oldalán, hogy az néhány óra leforgása alatt elsüllyedt, mielőtt a segélyhajók megérkeztek volna.

A menekülésre háborzongva gondolnak vissza 20 év után is azok, akik a mentőcsónakokban csodálatosan megmenekültek. — Emberi mivoltáról megfélemlítve kereste mindenki a menekülést; férfiakat a hajós tisztek revolverrel kergettek vissza, hogy a gyermekek és asszonyok menekülhessenek. A szirénák erős hangját, az utolsó percig játszó zenekart tulharsogta, a fejvesztett tömeg velőtrázó sikoltozása és az agyontaposottak halálordítása. Sokan a kiállott izgalmak miatt a mentőcsónakban szenvedtek ki.

Az egyik hajós tisztnek már mellesleg ért a víz s még mindig küldötte világgá az S. O. S. (Mentsétek meg lelkeinket) jeleket. Mindössze 705 utas és egyetlen tiszt menekült meg. — Ott pusztult Bruce Izmay, a hajó-társulat igazgatója is, aki voltaképpen előidézte a szerencsétlenséget azért, hogy mindenáron el akarta nyerni az Óceán kékszalagját, ami a leggyorsabb tengeri hajónak járt. Amikor a tengerész tisztek a közeledő jéghegyekre hivatkozva, lassítani akarták a hajó sebességét, nem engedte, mert szerinte a »Titanic« nem fél a tenger »titánjai«-tól.

Az elbizakodottság sohasem vezet jóra, csak hogy gyakran ártatlan emberek fizetik meg az árát.

160 kg. súlyú és 2 mt. magas 23 éves ifjú, Henry Rohwer, aki nemrég kötött házasságot egy gazdag amerikai gyáros leányával.

A világ legdrágább gyermeke.

Lindbergh amerikai ezredesnek, aki az óceánt legelőször repülte át, több mint egy hónapja ellopták 1 éves kisfiát. A gyermek apja 100 ezer dollárt, — mi pénzünk szerint 16 millió leit — ígért annak, aki gyermekét visszaviszi, de mindeztidig nem jelentkezett a boldog megtaláló.

Uj üveg, amit nem lehet átlőni.

A mai nyugtalan világban, különösen nagy városokban nagyon gyakori egyes csoportoknak, tömegeknek tüntetése, amely rendszerint a rendőrséggel való összetűzéssel jár s így a rendőrség mindgyakrabban kényszerül fegyveres harcba bocsátkozni a tüntető tömegekkel. Ez készítette a berlini rendőrséget arra, hogy a rendőrség autót olyan átlátszó védőanyaggal szerelje fel, amely a rendőrség életveszedelmét a legkisebbre csökkentse ezen tüntetések és rendbontások alkalmával előálló harcokban. E téren a kísérletezések sikerrel jártak, amennyiben előállították az áttörhetetlen üveget. Az új üveg három üvegrétegből áll, amelyek között két vegyiréteg van. Tökéletesen átlátszó és két lépésről a legnagyobb átütő erővel bíró revolverrel sem lehet áttörni. Most ilyen üveggel fogják a rendőrségi autót felszerelni.

Bucsú a „Szövetkezés rendkívüli kiadása“ olvasó táborától!

Az ősztől tavaszig terjedő téli időszakot találták legalkalmasabbnak a »Hangya« központ és a szövetkezetei, hogy a vidéki szövetkezeti tagjainkat felkeressük a »Szövetkezés« rendkívüli kiadásával s így jelen számunkkal az első sorozat véget ért.

Minden hónapban 16 ezer példányt vitt szét a posta, a szélrózsa minden irányába, hogy egyszerre 16 ezer hajlékba világítson, mint a szövetkezeti eszme soha kinemalvó mécsese és annak fényében minden családi tüzhely, a világot beágazó szövetkezeti hálózat védőbástyája legyen.

A Hangya központ és szövetkezetei ezzel a munkával új magvetést csináltak, mert úgy látták, hogy a régi vetés egyrésze »utszélre esett«, ahol nem vert gyökeret a szövetkezeti öntudat s hiába volt idejében az aranyatérő májusi eső, mégsem bokrosodott meg. Pedig ha valamikor szükségé volt a falu lakosságának, a magárahagyott gazdatestvéreinknek a

szövetkezetek támogatására, az egyé sült erők mindent legyőző hatalmasságára, úgy arra ma van a legnagyobb szükség.

Éppen ezért hisszük, hogy a újabb vetés nem hullott »utszélre« mert a tagjaink gerinces, öntudatos szövetkezeti magatartása lesz az sziklaszilárd alap, amire továbbépíthetjük szövetkezeti alapon gazdasági és pénzügyi életünket, hogy telhetetlen nyereségvágy többé ne zudítson a küzdő emberiség nyakára gazdasági válságot.

A tavasz bizakodásával, reménységével mondunk bucsút a »Szövetkezés rendkívüli kiadása« olvasótáborának. Kívánjuk szövetkezeti szeretettel, hogy az a mag, amelyet elvetettünk, teremjen bőven a szövetkezeti mezőjén 60- sőt 100-szor annyi éppen úgy, mint az a mag, amely tavasszal sok verejtékes munkával reménységgel hintenek el tagjaink a frissen szántott ősi barázdákon.

A „Szövetkezés“ szerkesztője

Kút a levegőben.

Egy belga mérnök találmányával megoldotta a sivatagok vízhiányát, mivel a levegő vízpáráját csapolja le. Az általa szerkesztendő kút egy 5 méter falvastagságú kőboltozatból áll, mely alatt éjjel-nappal olyan hűvös van, hogy a sivatag forró levegője itten harmattá válik. A harmat a rovátkás falakon összegyűl és lecsorog a földre. Ezen légi kút így a sivatagi forró levegőből gyűjti össze a vizet és pedig elég bőséggel, mert naponta 30—50 köbméter viz lecsapódására alkalmas. Ennyi víz pedig az oázis fentartására bőven elegendő.

Szövetkezeti kongresszus Bukarestben.

Románia, Bulgária és Jugoszlávia szövetkezeti kiküldöttei f. hó 16—18-án tanácskoztak Bukarestben arról, hogyan lehetne közösen megoldani a három szomszédos ország mezőgazdasági termékeinek értékesítését szövetkezeti alapon. Román részről a tárgyalásokon részt vettek: Sisești földművelés ü. miniszter, Gr. Mladenatz a Román Nemzeti Szöv. Hivatal vezérigazgatója, I. Raducanu és Gr. L. Trancu-Iași egyetemi tanárok, volt miniszterek.

A kalap és a haj.

Divatos asszony; Mondd csak apukám, illik ez a kalap a hajamhoz?

Férj; És ha nem illik, vehetsz magadnak más haját.

A leveleket csak a címző oldalán szabad felbélyegezni

A posta igazgatósága szigorú rendelkezést adott ki az összes postahivatalokhoz, hogy olyan levelet, amely a záró hátlapján van felbélyegezve ne továbbítsanak. Így a bélyeget ezután az első oldalra, lehetőleg a címzés fölé kell ragasztani.

Az iskolában.

A tanító magyaráz: Abban városban olyan fejlett a téglagyártás, hogy minden fejre ezer téglát eszik.

Egy gyermek csodálkozva: És nem törik be senkinek a feje.

Rejtvények.

szá n Balaton v & ő

Felelős szerkesztő:

Dr. Szent-Iványi Árpád.

Nyomatott LINGNER Aiud - Nagyenyed